

Be careful! Borrowing money costs a lot of money

of de allerarmsten de opbouw hiervan via woekerrentes moeten betalen.

De laatste jaren proberen onderzoekers de succesverhalen te onderbouwen met wetenschappelijk bewijs. Dit is tot dusver nog niet gelukt. Integendeel, steeds meer onderzoek wijst erop dat de bijdrage van microkrediet aan de bestrijding van de echte armoede zeer beperkt is, of in elk geval niet bewezen. Zo blijkt in toenemende mate dat microkrediet ook gebruikt wordt voor consumptieve uitgaven in plaats van investeringen in de onderneming. Bovendien is er nog weinig of geen verbetering van de positie van de vrouw te zien. Ten slotte zijn er twijfels over de betrouwbaarheid van de hoge terugbetalingspercentages, aangezien transparantie in de sector nog op een bedroevend laag niveau staat. Momenteel worden miljarden geïnvesteerd in microkrediet vooral op basis van goede bedoelingen om de armoede uit te bannen.

MAGER RENDEMENT

Voor wie toch in microkrediet wil beleggen, is er een aantal Nederlandse beleggingsfondsen die zich op microkredietverlening richten, zoals Oikocredit Nederland Fonds, ASN-Novib Fonds en Triodos Fair Share Fonds. De fiscus helpt ook een handje mee, waardoor beleggers 2,5 procent voordeel genieten omdat deze fondsen onder de vrijgestelde sociaal-ethische beleggingen vallen (voor bedragen tot 55.145 euro). Dit cadeautje van de fiscus is zeer welkom want de rendementen van de fondsen zijn al jaren mager. Daarbij moet wel worden aangegevend dat in het crisisjaar een rendement van 2 procent nog niet eens zo gek is, en het rendement van het Triodos Fair Share Fonds daar nog iets boven uitsteekt. Terwijl Oikocredit Nederland Fonds slechts 0,5 procent aan beheervergoeding rekent, belonen de andere twee fondsen zichzelf

zeer ruim. De total expense ratio (TER), een indicator voor de kosten van het fonds, draagt bij ASN-Novib en Triodos Fair Share Fund zelfs 3,2 procent per jaar of meer. Dit betekent dat het belastingvoordeel van de fiscus niet ten gunste komt van de belegger of de arme ondernemers, maar van ASN en Triodos.

Met welke goede voornemens en bedoelingen ook, voordat microkrediet echt een significante bijdrage aan de armoedebestrijding kan leveren, zullen de woekerrentes fors moeten dalen. Dit kan alleen als de kosten en risico-opslagen voor microkrediet fors afnemen. Beleggingsfondsen die met hulp van de fiscus geld bij Nederlandse beleggers ophalen zouden hiermee kunnen beginnen door hun eigen kosten eens flink te verlagen, zodat het belastingvoordeel ook bij de belegger en daarmee indirect bij de allerarmsten terecht komt. ■

BELEGGINGSFONDSEN IN MICROKREDIET

OIKOCREDIT NEDERLAND FONDS

Het OikoCredit Nederland Fonds investeert 90 procent van het vermogen in aandelen Oikocredit U.A. Dit is een Nederlandse coöperatie die in 1975 door de Wereldraad voor Kerken is opgericht. De coöperatie heeft in totaal 372 miljoen euro aan financieringen uitstaan in 69 landen. Aan- én verkopen van de aandelen door het fonds in deze coöperatie gaan tegen de nominale waarde van 200 euro, of lager indien de intrinsieke waarde lager ligt maar dit laatste is in de historie van het fonds nog niet voorgekomen. Het OikoCredit Fonds Nederland levert al jarenlang een rendement op van 1,55 procent. Dit is opgebouwd uit de dividendbetaling van 2 procent minus een beheersvergoeding van 0,45 procent. Als het fonds niet kon profiteren van de fiscale vrijstelling, zou het nettorendement nihil zijn. Voor beleggers die alleen naar het rendement kijken is het fonds minder interessant.

ASN-NOVIB FONDS

Het fonds, dat een samenwerking is tussen ASN Bank en Oxfam Novib, belegt 70 procent van het vermogen in instellingen die microkrediet aanbieden. De rest wordt grotendeels aangehouden in cash. ASN-Novib

heeft het beheer van het fonds uitbesteed aan ASN Beleggingsinstellingen Beheer BV die weer de daadwerkelijke selectie van de projecten heeft uitbesteed aan Triple Jump, een Nederlandse onderneming waar ook ASN en Novib weer grootaandeelhouder van zijn. De gemiddelde kostenratio was de afgelopen vier jaar liefst 3,21 procent. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er voor de beleggers in het fonds weinig meer overblijft, getuige een gemiddeld rendement van 3,22 procent. Dit betekent dat ASN en Oxfam Novib de helft van het rendement opsouperen aan kosten.

TRIODOS FAIR SHARE FONDS

Het Triodos Fair Share Fund investeert sinds 2002 in microkredietinstellingen. Van het

vermogen is 80 procent belegd in leningen en aandelenparticipaties. Meer dan de helft hiervan in Latijns-Amerika, minder dan 5 procent in Afrika. Ook het Triodosfonds heeft forse beheerkosten doordat het fonds per kwartaal een fee betaalt aan Triodos Investment Management van 0,625 procent, ofwel 2,5 procent per jaar. Dit is precies het belastingvoordeel voor de belegger. Bovendien komen de marketingkosten ten laste van het fonds zelf. Niettemin presteert het Triodos Fair Share Fonds het beste van de drie met een gemiddeld rendement van 5,3 procent per jaar. Dit is nog exclusief een recente koersstijging vanwege herwaardering doordat de aandelen van een van de microkredietinstellingen meer waard zijn geworden.

Fonds	OikoCredit	ASN-Novib	Triodos
	Nederland Fonds	Fonds	Fair Share*
Type	open end	open end	besloten
Fondsvermogen	€ 62 mln	€ 88 mln	€ 61 mln
Rendement ytd	-0,01%	2,89%	3,2%
Rendement 3jr	1,36%	3,63%	5,8 %
Rendement 5jr	1,96%	3,22%	5,3%
Gem. TER	0,45%	3,21%	3,61%

*exclusief de positieve herwaardering per 5 november 2009